26 OKT. 2001
Deze rubricering is beëindigd na 50 jr.

~~VERTROUWELIJK~~

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No. 6 - 1965

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 6 - 1965

(Tijdvak 1-6-1965 t/m 30-6-1965)

I N H O U D

		Blz.
I.	Communisme Internationaal	
	De conferentie van de Westeuropese Communistische Partijen	1
II.	Activiteiten van de Communistische Partij Nederland.	
	De houding van de CPN op de Brusselse conferentie	8
	De CPN en de verkiezingen voor de Rijnmondraad	10
	Mogelijke oorzaken CPN stemmenwinst	12
	Friedl Baruch Exit	13
	Paul de Groot over de communisten in en om het NVV	15
III.	Activiteiten van de Communistische Mantelorganisaties	
	9e Wereldjeugdfestival	18
	NVB stertocht	19
	Nederlandse Vredesraad	19
	Stakingsoverzicht juni 1965	21
	Agenda	22

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

De conferentie van de westeuropese communistische partijen

"Zelfs de slechtste communistische partijen zijn beter dan de burgerlijke partijen zolang zij zich verzetten tegen het imperialisme". (Aidit)

Begin juni vond te Brussel een driedaagse conferentie plaats, waaraan gedelegeerden van nagenoeg alle communistische partijen uit de "kapitalistische" landen van Europa deelnamen. Het was de eerste conferentie van deze aard sinds de bekende conferentie van de 17 Westeuropese partijen die in 1959 te Rome werd gehouden. Belangrijker echter: het was voor het eerst, dat vertegenwoordigers van al deze CP-en elkaar ontmoetten sinds het uitbreken van de vijandigheden in de communistische beweging, voor het eerst ook sinds zij - in 1960 - hun positie ten opzichte van Moskou formeel zodanig zagen gewijzigd, dat zij met of tegenover elkaar een min of meer eigen (autonoom) standpunt konden bepalen.

Evenals in 1959 namen ook de illegale partijen aan de conferentie deel: die van West-Duitsland, Griekenland, Spanje en Portugal. Anders dan destijds in Rome liet de CP-Zweden echter verstek gaan (evenals de CP-IJsland), maar waren wel de CP-en van Ierland, Noord-Ierland en Cyprus vertegenwoordigd. Met de Westberlijnse SED, die eveneens een eerste entree maakte, kwam het aantal deelnemende partijen op negentien *).

De "kracht" achter de conferentie was die van 2.100.000 communisten, stijl 1965.

De voorbereiding

Het voorstel, een nieuwe conferentie van alle Westeuropese CP-en te organiseren werd voor het eerst gelanceerd door de vertegenwoordigers van de Italiaanse CP tijdens een conferentie van de communistische partijen uit de zes EEG-landen die in maart 1963 te Brussel werd gehouden. In de loop van 1963 kon herhaaldelijk worden gesignaleerd, dat aan dit voorstel gewerkt werd. Verschillende CP-en ver-

*) Op de conferentie van Rome was de aan de PCI geaffilieerde CP van San Marino nog als afzonderlijke partij vertegenwoordigd.

klaarden zich er vóór (zoals ook de CPN) en hielden hierover onderling contact. Enkele andere partijen - zoals de Franse - bleken evenwel minder enthousiast. Vooral tegen het einde van dat jaar, toen vanuit Moskou gepoogd werd stemmen te winnen voor het bijeenroepen van een concilie van alle communistische partijen van de wereld, raakten de Europese partijen verdeeld over de vraag welke van beide conferenties op korte termijn als belangrijker of wenselijker moest worden beschouwd, waarbij de Franse CP voor Moskou slavendienst verrichtte door de voorbereiding van de Europese conferentie te torpederen en zich in te zetten voor het houden van een algemeen concilie *). Later, in de loop van 1964, leidde Moskou's propaganda-campagne voor de voorbereiding van dit concilie door de befaamde 26 partijen-conferentie de aandacht meer en meer van het Europese beraad af, hoewel de meest fervente tegenstanders van Moskou's plannen - Togliatti en Paul de Groot - nog een enkele keer pogingen deden er opnieuw belangstelling voor te wekken.

In zijn "testament" vatte de Italiaanse partijleider zijn gedachten hierover in een meer algemeen kader door te stellen:

> "Wij komen met alle kracht op voor de eenheid van onze beweging en de internationale arbeidersbeweging, maar deze eenheid moet tot stand worden gebracht zonder afbreuk te doen aan de verscheidenheid van de bestaande politieke standpunten die beantwoorden aan de situatie in elk land. Zulks kan er uiteraard toe leiden, dat de partijen van elkaar beginnen te vervreemden. Dit gevaar moet men naar onze mening echter trachten te keren door onderling contact te houden, door op brede schaal ervaringen uit te wisselen, door conferenties te beleggen ter bestudering van de gemeenschappelijke vraagstukken van bepaalde groepen van partijen en door internationale ontmoetingen te organiseren ter bestudering van algemene economische, filosofische en historische problemen ...."

Volgens Togliatti zou de realisering van deze idee ook kunnen bijdragen tot de oplossing van het conflict met de CP-China. In een internationale conferentie als door Moskou beoogd, zag hij geen heil, aangezien daarvan slechts een gekunsteld compromis of een nog verdere verslechtering van de situatie het resultaat zou zijn. In plaats hiervan stelde hij voor, een reeks ontmoetingen te organiseren tussen groepen van partijen om te komen tot een gedetailleerde bestudering en een betere omschrijving van de actuele doelstellingen in de ver-

*)De onenigheid over deze kwestie bereikte een hoogtepunt tijdens een bespreking tussen vertegenwoordigers van verschillende Europese CP-en te Stockholm in oktober 1963.

schillende sectoren van de communistische beweging (zoals in West-Europa, Latijns-Amerika en de "derde wereld"). Pas daarna, zo meende hij, zou bezien kunnen worden of het nog nut had een conferentie van alle communistische partijen uit te schrijven, waarbij hij aantekende, dat een dergelijk algemeen beraad minder noodzakelijk zou blijken te zijn naarmate de regionale conferenties tot meer positieve resultaten hadden geleid.

Togliatti's idee sloeg in Moskou echter niet aan. Chroestsjows opvolgers dreven de "voorbereidingsconferentie van de 26 CP-en" door (1-5 maart 1965), zij het dat deze te elfder ure werd omgezet in een "consultatieve ontmoeting" van een aantal (19) partijen, maar moesten - zoals wel te voorzien was - genoegen nemen met een schamele uitkomst: een oproep tot solidariteit met Vietnam en een communiqué waarin met betrekking tot het herstel van de eenheid in de communistische beweging weinig constructieve aanbevelingen werden gedaan.

Precies een maand later werd de conferentie van de Europese partijen opnieuw aan de orde gesteld. Het waren echter niet de Italianen die, na er twee jaar voor gepleit te hebben, met het definitieve voorstel kwamen dit beraad nu op korte termijn te doen plaatsvinden, maar juist de Fransen, die zich er tot dan toe het heftigst tegen hadden verzet.

Was dit onverwachte Franse initiatief louter een onvriendelijkheid jegens de Italiaanse rivalen, een slag in de strijd om de ereplaats onder de Europese communistische partijen? Het lijkt niet onredelijk van de veronderstelling uit te gaan, dat de Franse CP nog steeds in alle belangrijke zaken handelt in overleg met de CPSU. Wanneer dit ook hier het geval was, zou men kunnen concluderen, dat Moskou aan de PCF en niet aan de PCI het morele leiderschap over de Westeuropese CP-en gunt - hetgeen niet onlogisch zou zijn, gezien de tumultueuze ontwikkelingen in de Italiaanse partij. Interessanter is echter een andere gedachte die zich in dit verband opdringt, n.l. dat Moskou inderdaad vóór deze "regionale" Europese conferentie was (en daartoe mogelijk zelf direct na de 1 maart conferentie suggesties deed) maar hoe dan ook wenste te vermijden, dat deze gezien zou kunnen worden in de lijn van de ideeën van Togliatti.

Vanuit deze veronderstelling zou men tot een nadere bepaling kunnen komen van de wijze waarop de Sowjet-leiders zich voorstellen de

hangende affaires in de communistische beweging af te wikkelen. Herstel van Moskou's prestige moet daarbij wel als een primair doel worden beschouwd, een doel dat in elk geval niet gediend zou zijn met de verwezenlijking van Togliatt's ideeën, die slechts tot "polycentrisme" kunnen leiden. Dat het Europese beraad in de eerste plaats ging over Vietnam - het slagveld waarop ook de strijd tussen Moskou en Peking op het ogenblik wordt uitgestreden juist met dit prestige als inzet - moet wel in dit licht worden beschouwd.

Twee weken vóór de conferentie begon, arriveerde te Parijs een delegatie van het Centraal Comité van de CPSU onder leiding van Ponomarjow *) "ter bestudering van de situatie in de PCF", maar ongetwijfeld ook ter nadere bespreking van de onderwerpen die tijdens de conferentie ter tafel zouden komen. Nog terwijl deze delegatie in Frankrijk verbleef - ze vertrok op de dag voor de Brusselse conferentie begon! - hadden de Franse en Italiaanse partijleiders Rochet en Longo een ontmoeting te Genève, waarbij zij blijkens een communiqué dezelfde onderwerpen bespraken. Rochet beschikte bij dit gesprek over de laatste aanwijzingen die zijn Russische gasten uit Moskou hadden meegebracht. Van zijn kant kon Longo steunen op de ervaringen die een Italiaanse delegatie onder leiding van Giancarlo Pajetta had opgedaan tijdens besprekingen te Praag, Moskou, Hanoi en Peking (23 april tot 18 mei). Waarom de ontmoeting "op neutraal terrein" plaats vond werd niet duidelijk. Het gaf echter in verband met de verhoudingen tussen de Franse en de Italiaanse CP-en wel te denken.

De conferentie

Blijkens het communiqué dat over de Brusselse conferentie werd gepubliceerd, werd onder meer over de volgende punten overeenstemming bereikt:

1. Steun aan de strijd van het Vietnamese volk tegen de Amerikaanse agressie (uiteraard in overeenstemming met de politiek van de Sowjet-leiders).
2. Strijd tegen het Westduitse militarisme, tegen de MLF, de ANF, de uitbreiding van de atoombewapening en de buitenlandse bases in Europa (zoals op Cyprus).

*) Secretaris van het Centraal Comité van de CPSU, belast met de relaties met de partijen buiten het blok.

3. Strijd voor atoomvrije zônes en een vredesverdrag met de beide Duitse staten.
4. Strijd voor de erkenning van Oost-Duitsland, voor een statuut betreffende een "vrij" West-Berlijn en voor de legalisering van de Westduitse CP.
5. Streven naar de vorming van een "Collectief Europees Veiligheidssysteem" als alternatief voor de politiek van de koude oorlog. (Het sluiten van een nietaanvalsverdrag tussen de NAVO- en de Warschau Pact-landen werd in dit verband als een eerste doel gesteld.)
6. Solidariteit met het Spaanse, Portugese en Griekse volk in de strijd tegen de neo-fascistische dictatuur.

Naast dit communiqué werd een oproep tot solidariteit met Vietnam gepubliceerd en werden boodschappen aan het volk van Cyprus en de Dominicaanse Republiek opgesteld.

Over vraagstukken betreffende de partijpolitiek in engere zin, over ideologische problemen of over de geschillen in de communistische beweging werd kennelijk niet gesproken. (Verschillende delegaties drongen er echter op aan in de toekomst nog eens een conferentie te beleggen ter bespreking van "andere kwesties van gemeenschappelijk belang".) Dat zich tijdens deze Brusselse conferentie controversen zouden voordoen lag derhalve niet in de lijn der verwachtingen: de agenda vermeldde geen enkel punt waarover de Europese CP-en het onderling oneens zouden behoeven te zijn. Toch rezen er moeilijkheden. De CP-Zweden had geweigerd een delegatie te zenden omdat zij niet mede-aansprakelijk wenste te zijn voor ideologische uitspraken en politieke verklaringen van een meer algemene strekking en zich bovendien niet gerechtigd achtte mede te werken aan de bepaling van een "officieel" standpunt inzake Vietnam buiten de CP van Vietnam om. De CPN-leiding had zich op de partij-bestuurszitting van medio mei op hetzelfde standpunt gesteld. Zij distancieerde zich weliswaar niet van de conferentie zelf, maar gaf haar gedelegeerden naar Brussel drie eisen mee: zij moesten zich verzetten tegen het nemen van bindende besluiten of het aannemen van gemeenschappelijke oproepen (aangezien dit niet tot de competentie van een "slechts" regionale conferentie behoorde), zij moesten bedingen dat een steno-grafisch verslag van de besprekingen zou worden gepubliceerd, en tenslotte een wijziging

van de agenda afdwingen in die zin, dat niet de kwestie Vietnam, maar de "Europese veiligheid" de meeste aandacht zou krijgen.

Dat deze eisen voortvloeiden uit een door langdurige irritatie ontstane overgevoeligheid voor alles wat op een inbreuk op de "partij-autonomie" zou kunnen lijken, zal de andere gedelegeerden waarschijnlijk zijn ontgaan (wat stelde in dit gezelschap tenslotte de CPN voor?) Voor hen was het slechts belangrijk, dat de conferentie aan haar doel zou beantwoorden, hetgeen voornamelijk betekende: kracht zou bijzetten aan het streven van de Moskou-getrouwe beweging zich in concurrentie met de Chinezen opnieuw het vertrouwen te verwerven van de revolutionaire derde wereld en, in het bijzonder, steun zou geven aan Moskou's pogingen via Vietnam invloed te winnen in Zuid-Oost Azië.

Zo zong de CPN-delegatie te Brussel hardnekkig een paar noten vals, waar de onzichtbare dirigent zo graag eenstemmigheid had gehad.

De betekenis van de niet-onverzoenlijken

Het optreden van de CPN tijdens de Brusselse conferentie vestigt eens te meer de aandacht op de groeiende betekenis van die groep van CP-en die uit verschillende motieven tot een eigen positiebepaling tracht te komen en zich "neutraal" dan wel niet-onverzoenlijk wenst op te stellen hetzij tegenover Moskou hetzij tegenover Peking. De groep is bepaald niet homogeen. Een partij als de CP-Zweden laat zich naar haar opvattingen moeilijk vergelijken met een partij als de Roemeense, zoals ook de CPN, de CP-Noorwegen, de CP van Pakistan en de CP van Turkije om slechts enkele van de min of meer "neutrale" partijen te noemen, bezwaarlijk onder één noemer kunnen worden gebracht. Zij hebben echter gemeen, dat zij zich niet wensen te laten indelen in het Moskouse of het Chinese kamp.

Recentelijk is door verschillende indicaties het vermoeden versterkt, dat deze "neutrale" stroming nog aan betekenis wint, door een voorzichtigere houding van een aantal Aziatische CP-en (zelfs die van Korea en Vietnam?) vanwege de ontzaglijke druk die door China op haar buurstaten wordt uitgeoefend.

Het was Aidit, de leider van de meer dan drie miljoen Indonesische communisten, die in 1963 verklaarde, dat de communistische

partijen niet al het heil moesten verwachten van de afloop van de bilaterale besprekingen tussen Moskou en Peking. Belangrijker voor de toekomst van de communistische beweging was, zei hij, het "proces van selectie en kristallisatie" dat op gang was gekomen. Dit zou het motto van de niet-onverzoenlijken kunnen zijn, ongeacht hun uiteenlopende opvattingen.

Dat Paul de Groot, de "Roemeen" van West-Europa, voornemens is met dezelfde Aidit tot een gedachtenwisseling te komen, is, in dit licht gezien, niet oninteressant.

De neutralen en niet-onverzoenlijken zullen mogelijk in de naaste toekomst toch een nog iets andere tekening brengen in de verdeeldheid in de communistische wereld.

H O O F D S T U K II

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ NEDERLAND

De houding van de CPN op de communistische conferentie van Brussel

Blijkens publicaties in "De Waarheid" en in de buitenlandse communistische pers, heeft de CPN-delegatie op de regionale conferentie van 19 communistische partijen uit de "kapitalistische landen" van Europa (1-3 juni j.l. te Brussel - zie ook hoofdstuk I van dit maandoverzicht) als enige een onbuigzame oppositie gevoerd. De Nederlandse afvaardiging (Henk Hoekstra, Wessel Hartog, Joop Wolff en Klaas Smits) weigerde een gezamenlijke verklaring over de kwestie Vietnam te ondertekenen en distancieerde zich van het uitgebreide perscommuniqué "op grond van de resoluties van het partijbestuur". Deze motivering werd, in een bijschrift bij het perscommuniqué, opgenomen in de bladen der betrokken communistische partijen. "De Waarheid" plaatste noch het perscommuniqué noch de verklaring over Vietnam. Wel gaf het dagelijks bestuur van de CPN op 8 juni j.l. in het partijdagblad een korte toelichting op deze opmerkelijke handelwijze. Gesteld werd dat de CPN aldus was opgetreden omdat zij de kwestie-Vietnam een aangelegenheid van alle partijen achtte, waarover door een regionale conferentie geen bindende verklaring kon worden afgelegd.

Het is duidelijk dat de CPN zich door haar houding tijdens de Brusselse conferentie van de andere Westeuropese partijen heeft geïsoleerd. Bij een analyse van de motieven die de leiding van de Nederlandse CP tot dit optreden kunnen hebben bewogen, vallen twee factoren in het bijzonder op.

In de eerste plaats lijkt de CPN-leiding thans vastbesloten te zijn om zich niet meer de wet te laten voorschrijven door welke zusterpartij ook. Dit besluit, dat logisch voortvloeit uit de sinds 1963 gepropageerde autonomie-politiek van de CPN, werd kortgeleden (op 17 mei in "De Waarheid") nog eens door het partijbestuur benadrukt in een resolutie over de Moskouse conferentie (1-5 maart j.l.). Gesteld werd, dat de oproep die deze conferentie deed uitgaan tot alle andere CP-en om zich bij het communiqué aan te sluiten, een voortzetting was van de "oude methoden die, in de periode van de Kominform en later, zeer schadelijke gevolgen hebben gehad". Het partijbestuur van de CPN meende dit optreden dan ook te moeten afwijzen. Met deze uitspraak

uitte de leiding van de Nederlandse CP op niet mis te verstane wijze haar ontstemming over de bevoogding van kleine partijen als de CPN door de grote als PCF (Frankrijk), PCI (Italië) en CPSU.

Een tweede opvallende factor in de beleidvoering van de CPN is de onwil van de partijleiding om door bepaalde besluiten of verklaringen mee te werken aan een isolering en veroordeling van de Chinese CP. Door mede-verantwoordelijkheid te aanvaarden voor een anti-Chinees optreden zou de CPN immers haar zelfstandige middenkoers tussen Moskou en Peking moeten prijsgeven en aldus verstrikt raken in het Russische kamp.

Aangenomen kan worden dat vooral de rol van de Franse CP in de voorbereidingen van de Brusselse conferentie bij de CPN-leiding - juist met het oog op dit punt - een grote achterdocht heeft doen ontstaan. De uitdrukkelijke wens van de PCF om de kwestie Vietnam (een wrijfpunt tussen CPSU en CP-China) tot belangrijkste onderwerp van bespreking te maken zal voor de CPN reeds een waarschuwing hebben ingehouden.

Het overleg tussen de Russische partijsecretaris Ponomarjow en de PCF-leiding te Parijs en het beraad tussen de Franse en Italiaanse partijleiders te Genève, kort vóór de conferentie, heeft de leiders van de Nederlandse CP ongetwijfeld tot de conclusie gebracht dat de Brusselse bijeenkomst een verklaring moest opleveren ten gunste van de CPSU.

Het lijkt waarschijnlijk dat de CPN-delegatie te Brussel - in opdracht van het partijbestuur - op grond van bovenvermelde inzichten een star oppositionele houding aannam, die tenslotte resulteerde in een weigering de verklaringen te ondertekenen. Naar verluidt zouden de andere partijen de CPN dit optreden zeer kwalijk genomen hebben, waardoor de vergadering een nogal rumoerig verloop zou hebben gehad.

In "De Waarheid" van 18 juni j.l. gaf partijsecretaris Henk Hoekstra een nabeschouwing over deze regionale conferentie. Hij verklaarde dat de CPN-delegatie op intensieve wijze had deelgenomen aan de "levendige en kameraadschappelijke" discussies. Door deze gedachtenwisseling meende hij van een "vruchtbare conferentie" te mogen spreken die "grote positieve betekenis"zou kunnen hebben voor een verder beraad der CP-en uit "kapitalistisch Europa". Hoekstra herhaalde het standpunt van de CPN inzake het doen uitgaan van bindende verklaringen door een regionale conferentie - vastgelegd in deze resoluties van 17 mei - waarbij hij benadrukte, dat de werkelijke betekenis van de

Brusselse bijeenkomst niet gevormd werd door de documenten, maar door de discussies. Ten bewijze hiervan deelde de CPN-secretaris mee dat er thans al partijen waren die terugkwamen op de in het perscommuniqué vastgelegde standpunten. Onder meer zou de Italiaanse partijleider Longo op 5 juni tijdens een interview verklaard hebben, dat het Duitse vraagstuk het sleutelprobleem is voor de vrede in Europa en in de gehele wereld. Deze uitspraak zou een onderschrijving betekenen van de stelling die de CPN verdedigde op de Brusselse conferentie, namelijk, dat niet de "kwestie-Vietnam" maar het "Westduitse militarisme" de grootste bedreiging voor de wereldvrede vormde. Met een verwijzing hiernaar betoogde H. Hoekstra in "De Waarheid" nog eens met klem dat er omtrent de strijd in Vietnam meningsverschillen bestonden en dat een bindende verklaring over deze kwestie die meningsverschillen alleen maar zou kunnen verdiepen, aangezien deze verklaring uitgelegd zou kunnen worden ten gunste van deze of gene partij (in dit geval: ten gunste van de CPSU). De CPN-secretaris stelde vast dat de Chinese CP de strijd in Vietnam ziet als een lokale, koloniale bevrijdingsoorlog, die op de duur onafwendbaar de overwinning aan de Vietcong zal brengen. Daartegenover plaatste hij de visie van de Franse CP (lees: de CPSU) die in het Vietnamese conflict veeleer een wereldgevaar onderkent waaruit een atoomoorlog kan ontstaan, reden waarom deze partij de voorkeur zou willen geven aan een spoedige politieke oplossing van het conflict. Zoals blijkt uit uitlatingen van vooraanstaande CPN-leiders, deelt de Nederlandse CP in de kwestie-Vietnam de Chinese inzichten en beschouwt zij de strijd aldaar dus niet als een werkelijk gevaar voor de wereldvrede.

Al met al gaf Hoekstra met deze nabeschouwing een nogal rooskleurige voorstelling van de Brusselse conferentie, een voorstelling die niet in overeenstemming is met de werkelijkheid en die vermoedelijk moet dienen om bij de partijgenoten en lezers van "De Waarheid" de - stellig juiste - indruk weg te nemen dat de Nederlandse CP zich door haar optreden te Brussel sterker dan ooit in een uitzonderingspositie heeft geplaatst ten opzichte van de andere Westeuropese partijen.

De CPN en de verkiezingen voor de Rijnmondraad op 2 juni 1965

Voorbereidingen

In de weken voorafgaande aan de verkiezingsdag organiseerde het

CPN-district Rotterdam een enkele, slecht bezoohte openbare vergadering en volstond verder, buiten het plaatsen van de bekende borden, met de uitgave van een "Rijnmondkrant". In dit blad werden o.m. onderwerpen als lucht- en watervervuiling en het tekort aan recreatiegebieden aan de orde gesteld, problemen die sterk aanspreken in het hoog-geïndustrialiseerde Rijnmondgebied en die ook in de verkiezingsbanieren van de overige politieke partijen stonden geschreven.

Om de kennis omtrent de werking van de Rijnmondraad en de problemen waarvoor deze gesteld zal worden te vergroten, werd op 20 mei een zgn. "Rijnmond-forum" belegd, waaraan, buiten de PvdA, KVP, CH-AR, VVD en PSP, ook door de CPN werd deelgenomen.

Bij monde van Siem Groenendijk werd daar nogmaals zendtijd voor de CPN geëist. (Zoals bekend zal m.i.v. oktober 1965 ook aan de CPN politieke zendtijd worden verleend. "De Waarheid" zag deze verlening als een gevolg van het feit dat "de regering de krachtige openbare mening voor zendtijd voor de CPN niet langer kon negeren").

Resultaten

	Rijnmond 1965			(ter vergelijking) Tweede Kamer 1963		
Gemeenten	Tot.aant. geldige stemmen	Waarvan op CPN uitgebracht	in %	Tot.aant. geldige stemmen	Waarvan op CPN uitgebracht	in %
Abbenbroek	452	12	2,7	459	6	1,3
Barendrecht	5264	28	0,5	5049	15	0,3
Brielle	2955	44	1,5	2672	20	0,8
Capelle a/d IJssel	7475	122	1,6	6998	50	0,7
Geervliet	765	16	2,1	769	14	1,8
Heenvliet	749	71	9,5	746	46	6,2
Hekelingen	631	10	1,6	648	5	0,8
Hellevoetsluis	4126	101	2,5	4092	51	1,2
Krimpen a/d IJssel	6077	173	2,8	5909	106	1,8
Maassluis	8231	110	1,3	7843	56	0,7
Oostvoorne	3018	72	2,4	3063	57	1,9
Oudenhoorn	545	11	2,-	547	7	1,3
Poortugaal	4601	164	3,6	4839	93	1,9
Rhoon	2674	25	0,9	2699	14	0,5
Ridderkerk	16028	312	1,9	15502	147	0,9
Rockanje	2004	74	3,7	2059	68	3,3
Rotterdam	386749	22622	5,8	410371	16556	4,-
Rozenburg	3034	56	1,8	2475	20	0,8
Schiedam	42915	2169	5,1	44766	1506	3,4

Gemeenten	Tot.aant. geldige stemmen	Waarvan op CPN uitgebracht	in %	Tot.aant. geldige stemmen	Waarvan op CPN uitgebracht	in %
Spijkenisse	6657	158	2,4	4698	47	1,-
Vierpolders	571	20	3,5	575	12	2,1
Vlaardingen	37040	1039	2,8	37462	611	1,6
Zuidland	1289	6	0,5	1235	3	0,2
Zwartewaal	368	5	1,4	380	--	-,-
	551850	27433	5,04	565856	19510	3,45

In de Rijnmondraad zal de CPN 4 zetels bezetten, welke zullen worden ingenomen door:

1. S. Groenendijk, CPN-gemeenteraadslid voor Rotterdam.
2. H. de Vos-Krul, lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland voor de CPN.
3. B.E. Collé, lid CPN te Schiedam.
4. G. van Oosterum, politiek-secretaris van het CPN-district Rotterdam.

Uit de verkiezingscijfers blijkt dat de CPN, t.o.v. de verkiezingen voor de Tweede Kamer in 1963 in elk der 24 Rijnmondgemeenten winst heeft geboekt. In totaal ging zij 7923 stemmen vooruit en kwam daarmee van 3,45 % op 5,04 % van het totaal aantal geldige stemmen.

T.o.v. de in 1963 door de CPN behaalde stemmen betekent de winst van 7923 stemmen een toename van 40,6 %. In zich sterk uitbreidende gemeenten als Capelle aan de IJssel en Spijkenisse zag de partij haar stemmenaantal zelfs meer dan verdubbeld.

In Rotterdam steeg het CPN-percentage van 4 tot 5,8. Evenals in sommige andere plaatsen heeft de CPN hier zijdelings geprofiteerd van de hoge graad van absenteïsme (± 10 %). Het is immers niet waarschijnlijk dat deze groep, bij welke voornamelijk de politiek matig-geïnteresseerden moeten worden gezocht, bij opkomst haar stem zou hebben uitgebracht op een radicale partij.

Rotterdam leverde, als grootste gemeente in de Rijnmond, vanzelfsprekend het leeuwendeel van de op de CPN uitgebrachte stemmen (± 82 %), waarbij moet worden aangetekend dat deze gemeente voor "slechts" 70 % van het totaal aantal geldige stemmen zorgde.

Mogelijke oorzaken CPN-stemmenwinst

Uit de verkiezingsuitslag springt duidelijk naar voren dat CPN

en Boerenpartij, relatief gezien, de grote winnaars zijn. De vooruitgang van beide partijen mag niet los van elkaar worden gezien: zij duidt op een tendens tot radicalisering naar links en rechts, voortvloeiend uit ontevredenheid over het beleid van de grote middenpartijen. Dat de radicalisering naar links kon doorzetten houdt zonder twijfel verband met een de laatste jaren te constateren afname van anti-communistische gevoelens voor een deel het gevolg van de vreedzame coëxistentie-politiek van Chroestsjow, die de kijk op het communisme, ook in Nederland, heeft vermilderd.

Daaraan heeft ook meegewerkt, dat de CPN de laatste jaren niet geschroomd heeft verscheidene malen kritiek uit te brengen op toestanden en gebeurtenissen in de Sowjet-Unie. Tegelijkertijd wierp zij zich op als een bij uitstek "Nederlandse partij die opkomt voor Nederlandse belangen" met de bedoeling zich te ontdoen van het hinderlijke predikaat: "kwartiermakers van Moskou". Het schijnt dat de kiezer die voor zijn onlustgevoelens afreageert door op een radicale partij te stemmen, thans de CPN gaat zien als de meest radicale en uit nationale overwegingen ook nog verantwoorde keuze.

Ongetwijfeld kan een deel van de CPN-stemmenwinst mede verklaard worden uit de toevalligheid dat de CPN deze keer lijstnummer 1 had toegewezen gekregen. Een deel der kiezers zal automatisch - zonder politieke bedoeling - op no. 1 van lijst 1 hebben gestemd.

Friedl Baruch exit

In een periode van bijna twee jaar heeft zich aan de thans 60-jarige partij-econcom, doctorandus Friedl Baruch, het drama voltrokken van de politicus, die uitgerangeerd wordt omdat hij zich, door star aan zijn inzichten vast te houden, onmogelijk heeft gemaakt. "De Waarheid" van 18 juni j.l. meldde op laatdunkende en krenkende wijze het ontslag van de als "journalist" op de redactie van "De Waarheid" werkende F. Baruch. Als motieven werden opgegeven dat Baruch weigerde zijn taak uit te voeren overeenkomstig de door de partijleiding vastgestelde lijnen en dat zijn arbeid geen positieve waarde voor de inhoud van "De Waarheid" opleverde.

Baruch heeft blijkbaar ook in zijn laatste contact met de partijleiding, geweigerd op zijn zienswijze terug te komen. Zijn vrienden in de CPN betreuren het dat hij niet in staat is geweest tot een wat genuanceerder oordeel te kunnen komen, dan wel de tegenstelling voors-

hands te laten voor wat zij was en betere tijden af te wachten.

Zoals eerder in deze pagina's vermeld (MO 4,9 en 12-1964) begon de "oppositie" van Baruch tegen het volgens hem door de partij overdreven kritiseren van de CPSU (Chroestsjow en diens revisionisme) zich na de 18 juli-rede (1963) van Paul de Groot steeds scherper af te tekenen. Als gevolg hiervan verspeelde hij in april 1964 zijn plaats in het Dagelijks Bestuur van de CPN waarvan hij sinds 1945 ononderbroken deel uitmaakte en zijn sinds 1945 vervulde functie van hoofdredacteur van "Politiek & Cultuur". Zijn verdere optreden - het opstellen van een "beginselloze" discussiegrondslag, waarin hij o.m. betoogde dat de vrijheid van meningsuiting in de partij werd onderdrukt - leidde in september 1964 tot zijn schorsing als lid van het Partij Bestuur.

Te verwachten was dat de door deze gang van zaken zeer geschokte Baruch niet in staat zou zijn als "journalist" van "De Waarheid" de CPN te blijven dienen. Na jarenlang tot de hoofdredactie van dit dagblad te hebben behoord en in de CPN - ook voor de oorlog - steeds een belangrijke rol te hebben vervuld, kon hij deze afgang geestelijk noch lichamelijk verwerken.

Na zijn schorsing is Baruch dan ook ingestort. Eerst eind november van het vorige jaar was hij in staat om - zij het voor halve dagen - zijn werkzaamheden te hervatten. Zijn gezondheidstoestand, toch al niet goed, was zodanig achterop geraakt dat hij in april van dit jaar in een ziekenhuis moest worden opgenomen.

Practisch gesproken heeft de CPN thans geheel afgedaan met deze in Duitsland opgegroeide Joodse slagerszoon, die zich een mensenleeftijd lang heeft ingezet voor het communisme, maar niet bereid was met de laatste koerswijziging van de CPN: "Nederland los van Rusland" in te stemmen.

Baruch heeft thans geen enkele partijfunctie meer en is nog slechts simpel CPN-lid. De maatregelen tegen Baruch hebben de kloof tussen het partijbestuur en de intellectuele partijgenoten en sympathisanten verbreed. Baruch geldt onder hen weliswaar als een starre, maar toch ook als een integere, partijgetrouwe figuur. Gelukkig voor de CPN is hij dat vermoedelijk ook nu nog. De propagering van zijn ideeën heeft hij n.l. nog steeds beperkt tot eigen discussie-bijdragen op besloten partijvergaderingen.

Paul de Groot over de communisten in en om het NVV

Naar aanleiding van een discussie op het onlangs gehouden congres van de Algemene Nederlandse Metaalbewerkersbond over de toelating van communisten tot het NVV, publiceerde CPN-voorzitter De Groot tussen 28 mei en 19 juni j.l. in "De Waarheid" een zestal artikelen onder de titel: "Socialisten en communisten in het NVV". De Groot begon zijn betoog met vast te stellen dat er "een verandering in denkwijze" gaande was onder de socialistische arbeiders. Hij baseerde deze stelling op het feit dat enkele afgevaardigden zich, tijdens het ANMB-congres, op democratische gronden uitspraken ten gunste van het lidmaatschap van communisten van deze bond. Dat z.i. verheugende verschijnsel noodde de CPN-voorzitter evenwel tot enig commentaar omdat hem gebleken was dat er toch nog "heel wat misverstand" bestond over de houding van de communisten ten opzichte van het NVV. Ook viel er nog een hoeveelheid "oud zeer" tussen socialistische en communistische arbeiders uit de weg te ruimen, terwijl "allerlei legenden" over de vooroorlogse vakbonds-activiteiten van de communisten eens "grondig rechtgezet" moesten worden. Deze waarlijk niet geringe taak werd door Paul de Groot op zijn bekende voortvarende wijze aangepakt. In enkele forse lijnen schetste hij een historisch overzicht van het optreden der communisten in en om het NVV. Hij bracht onder de aandacht, dat tijdens de vooroorlogse crisisjaren "de NVV- en SDAP-besturen verstek lieten gaan" en dat de werkelijke actie geschiedde door "gewone NVV-leden" onder aanvoering van communisten. Deze communisten waren niet "geïnfiltreerd", zo merkte De Groot snierend op, maar "van huis-uit NVV-leden, afdelingsbestuurders en hoofdbestuurders, die in de loop van de strijd communist waren geworden".

Dit gebeuren overdenkend, vroeg de CPN-voorzitter zich af wat de gevolgen zouden zijn geweest indien de communisten zich in de dertiger jaren bij de "dadenloosheid en de onderworpenheid van de NVV-leiding" hadden neergelegd. De Nederlandse arbeiders zouden zijn gedemoraliseerd en aldus een willoze prooi geworden zijn van de "inheemse en Duitse nazi's". Dank zij de communistische strijdbaarheid echter bleef het moreel der werkers hoog en werd hun weerbaarheid en solidariteit versterkt.

Duidelijk was dit te merken - aldus De Groot - in de oorlogsjaren, toen in alle verzetsacties van arbeiders NVV-leden te vinden

waren die òf communist waren òf met de communisten nauw samenwerkten. Door deze samenwerking werd "de eer van de moderne vakbeweging gered"; het tegenwoordige NVV zou daar z.i. trots op moeten zijn.

Bovenstaande uiteenzetting toont aan dat de CPN-voorzitter er zijn hand niet voor omdraait om heel de vooroorlogse communistische infiltratie- en penetratietactiek, alle intrigues en destructieve agitatie met enkele simpele pennestreken om te toveren in een goed vaderlands en positief sociaal optreden. De na-oorlogse situatie baarde hem echter wat meer hoofdbrekens omdat de in 1945 door communisten opgerichte Eenheids Vakcentrale (EVC) de "eenheid van communisten en socialisten in het NVV" duidelijk in de weg stond. De Groot verklaarde dat "de meeste CPN-bestuurders" al snel inzagen dat de oprichting van de EVC een "principiële blunder" was geweest, die "zo spoedig mogelijk" hersteld diende te worden. Voorbijgaand aan de desastreuze daling van het aantal EVC-leden (van 170.000 in 1945 tot 25.000 in 1958) en het interne partijconflict dat juist zijn aanleiding vond in een meningsverschil over het bestaansrecht van de EVC, stelde hij dat de CPN dan ook "reeds zeven jaar geleden" (!), in 1958, een eind maakte aan deze onjuiste situatie door zich op het 19e congres uit te spreken voor een "onvoorwaardelijke opname van de EVC in het NVV". Mogelijk was geweest - aldus De Groot - een linkse vakcentrale tegenover het NVV te handhaven die niet alleen zou steunen op de communistische invloed onder de arbeiders, maar ook nog zou kunnen groeien door het NVV leden af te troggelen. Het was de communisten echter niet om hun "eigen standje" te doen maar om de "algemene belangen van de arbeidersklasse", die hen "boven alles" gaan. Commentaar is hier overbodig.

Op de tijdens het ANMB-congres naar voren gebrachte argumenten tègen de toelating van communisten, antwoordde de CPN-voorzitter dat de CPN al sinds lange jaren herhaalt een eigen Nederlandse weg naar het socialisme te volgen en geen "kwartiermaker voor het Sowjetleger" te willen zijn.

Belangrijker dan de kwestie of de communisten een dictatuur zouden wensen als zij "de macht" hadden, achtte hij de "verdediging van de democratie tegen de dictatuur van fascistische stromingen in kapitaalskringen".

Aan het begrip democratie geven de communisten evenwel een geheel eigen inhoud, te weten: machtsuitoefening door en voor de

arbeidende bevolking, met name door het bezit van de productie-middelen.

Zonder op dit begripsverschil verder in te gaan, besloot Paul de Groot met bovenstaande tirade zijn betoog, zich daarmee wederom voordoende als de ware democraat.

H O O F D S T U K III

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Jeugdbeweging

9e Wereldjeugdfestival

Ten gevolge van de recente politieke ontwikkelingen in Algerije, is de organisatie van het 9e Wereldjeugdfestival, dat van 28 juli tot en met 7 augustus 1965 in Algiers zou worden gehouden, op losse schroeven komen te staan. De berichten, die hierover tot dusver zijn gepubliceerd, geven geen duidelijk beeld.

Volgens mededelingen van westelijke persbureaus zou het Internationale Voorbereidingscomité (IPC), dat tot nu toe in de Algerijnse hoofdstad zijn werk deed, reeds besloten hebben de toebereidselen ter plaatse stop te zetten. Gesuggereerd werd, dat de communistische manifestatie nu wel in Sofia zou plaatsvinden. Een datum werd in deze berichten evenwel niet genoemd. (Sofia was één van de steden, die zich indertijd als plaats van samenkomst voor het 9e festival aanmeldden.)

Blijkens een bericht in het Italiaanse communistische partijblad "l'Unita" werden bijna alle leden van het Algerijnse nationale festivalcomité door het nieuwe bewind gearresteerd. Daarop zouden functionarissen van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (WFDJ), die in verband met de voorbereidingen van het festival in Algiers verblijven, de revolutionaire raad van kolonel BOUMEDIENNE voor de keus hebben gesteld: òf vrijlating van de gevangenen òf de WFDJ-leiders verlaten onmiddellijk het land.

De communistische jeugdbeweging in Frankrijk verzocht intussen aan het IPC zich onmiddellijk uit Algerije terug te trekken en binnen de kortst mogelijke tijd elders een bijeenkomst te beleggen. Volgens de Fransen zou het laten doorgaan van het festival in Algiers een dienstverlening aan "reactionaire elementen" betekenen.

Volgens de laatste berichten zal het IPC tijdens het weekend van 3 juli a.s. in Helsinki bijeenkomen om een beslissing te nemen over plaats en tijdstip van het festival.

Vrouwenbeweging

NVB-Stertocht

Op 24 juni organiseerde de Nederlandse Vrouwenbeweging (NVB) haar jaarlijkse Stertocht. Ditmaal reisde een 1000-tal vrouwen, afkomstig uit alle delen van ons land, in 25 autobussen naar Enschede. De NVB beschouwt deze tochten als hoogtepunten van haar activiteiten. In feite komt het er op neer, dat de leden een dagje gezellig uit zijn. Politieke vraagstukken staan bij dergelijke gelegenheden slechts op de tweede plaats.

Het politieke beraad vond ditmaal plaats in de Stadsschouwburg van Enschede, waar Annie van Ommeren-Averink een korte toespraak hield over de strijd van de vrouwen voor vrede en gelijkberechtiging. Zij eiste het terugtrekken van de Amerikaanse troepen uit Vietnam. Deze eis werd ook nog eens vastgelegd in een telegram aan de Amerikaanse ambassadeur hier te lande. Van minister Veldkamp werd telegrafisch verlangd, dat hij accoord zou gaan met een uitkering ineens van 2 %, met een minimum van 125 gulden en doorberekening in de kinderbijslag.

Nederlandse Vredesraad (NVR)

"De samenwerking voor en tijdens de anti-MLF-demonstratie van 9 januari j.l. moet en kan verder uitgebreid worden", schrijft Gerrit Maas, secretaris van de NVR, in het juni-nummer van het blad "Vrede". Het valt niet moeilijk te raden, dat de NVR streeft naar een herleving van het comité ad hoc, gevormd voor de 9 januari-demonstratie, en dan liefst in uitgebreider samenstelling. De communisten waren na de demonstratie van mening eindelijk op de goede weg te zijn en een opening gemaakt te hebben naar de socialisten.

Samenwerking binnen een comité ad hoc, waarin ruimte is voor communisten, socialisten, pacifisten en andersdenkenden, biedt de NVR veel meer mogelijkheden dan enkel en alleen met het pacifistische Comité 1961 voor de vrede samen te werken, zoals dat tijdens de laatste Paasmars plaats vond.

De communisten in Nederland hebben er nooit een geheim van gemaakt de pacifisten meer als tegen- dan als medestanders te beschouwen. Dat desondanks verschillende malen met hen is samengewerkt, heeft meer een tactische achtergrond. In Moskou, i.c. bij de Russen in de

WVR-leiding, kan deze houding geen genade vinden. Dit wordt eens te meer duidelijk uit een beschouwing over het komende Wereldvredescongres (Helsinki, 10-15 juli) in "Neue Zeit", uitgave van de Sowjet-Russische vakbeweging. "Het zou een tragedie zijn", staat daar te lezen "wanneer de politieke onverdraagzaamheid het samengaan van krachten, die zich oprecht inzetten voor de vrede, zou verhinderen. Dit moet wel naar voren worden gebracht, want het is, hoe betreurenswaardig ook, voorgekomen dat sectarische elementen in de vredesbeweging met meer overtuiging te keer gingen tegen andersdenkende vredesvrienden dan tegen de imperialistische aanstichters van de oorlog".

Ook op andere punten verschilt de NVR van mening met de WVR. Wie zou verwachten dat het blad "Vrede" vol zou staan met artikelen over de kwestie Vietnam, welk onderwerp volgens de richtlijnen van de WVR thans het voornaamste agitatie punt vormt, vergist zich. De NVR ziet kennelijk veel meer gevaar in de MLF en de groeiende macht van West-Duitsland, dit in overeenstemming met de richtlijnen van de CPN. Steeds duidelijker blijkt, dat de CPN haar invloed op de NVR uitbreidt, hetgeen gepaard gaat met terreinverlies voor de WVR.

Een andere aanwijzing voor de verminderde belangstelling van de Nederlandse Vredesraad voor de Wereldvredesraad en voor de slapper wordende greep van WVR op NVR is de geringe aandacht, die de Nederlandse communistische periodieken besteden aan het komende Wereldvredescongres. Aangenomen mag worden, dat de WVR aan de NVR heeft verzocht naar dit congres, dat een symbool moet worden van de groeiende samenwerking tussen de strijders voor wereldvrede, een delegatie te sturen met "brede" samenstelling. Indien de NVR, weinig welvarend als de organisatie is, hieraan gehoor had willen geven, dan zou dit een uitgebreide actie voor financiële steun hebben vereist, die reeds maanden te voren zou moeten zijn ingezet. Maar de NVR maakte voor het eerst in juni in het blad "Vrede" gewag van het feit, dat een delegatie naar het Wereldvredescongres gezonden zal worden. Tegelijkertijd werd verzocht bijdragen daarvoor op zijn girorekening te storten. Daar van een dergelijk verzoek, zo laat gesteld, nauwelijks iets verwacht kan worden, mag worden aangenomen, dat het in de bedoeling ligt slechts enkele mensen naar Helsinki te zenden, die dan wel uit eigen kring zullen worden aangewezen.

STAKINGSOVERZICHT JUNI 1965

Bedrijf : Halbertsma, fabrieken voor houtbewerking NV (Grouw).
Aanleiding : lange uitblijven van nieuwe cao.
Inmenging vakbonden : geen.
Resultaat : ---
Aantal werknemers : 650.
Aantal stakers : 450.
Duur van de staking : 2-6-1965 (16.00 - 17.00 uur).

Bedrijf : Taxi-onderneming Java (Amsterdam).
Aanleiding : actie voor loonsverhoging tot ƒ 110,-.
Inmenging vakbonden : geen.
Resultaat : geen (werkhervatting na gerechtelijk vonnis).
Aantal werknemers : 5.
Aantal stakers : 5.
Duur van de staking : 4-6-1965 / 26-6-1965.

Bedrijf : Taxi-onderneming De Berenbijt (Amsterdam).
Aanleiding : actie voor loonsverhoging tot ƒ 110,-.
Inmenging vakbonden : geen.
Resultaat : geen (werkhervatting na gerechtelijk vonnis).
Aantal werknemers : ---
Aantal stakers : 9.
Duur van de staking : 11-6-1965 / 26-6-1965.

Bedrijf : Taxi-onderneming Pieksma (Amsterdam).
Aanleiding : actie voor loonsverhoging tot ƒ 110,-.
Inmenging vakbonden : geen.
Resultaat : ---
Aantal werknemers : ---
Aantal stakers : 34.
Duur van de staking : 25-6-1965 tot (waarschijnlijk) 28-6-1965.

Bedrijf : Scheepswerf Piet Smit (Rotterdam).
Aanleiding : eis tot optrekking tarieven.
Inmenging vakbonden : vakbonden hebben contact opgenomen met directie.
Resultaat : ---
Aantal werknemers : 1200.
Aantal stakers : 1200.
Duur van de staking : 25-6-1965 (09.00 - 17.00 uur).

Bedrijf : NV Remeha-centrale verwarming - (Apeldoorn).
Aanleiding : eis tot hervatting winstuitkering.
Inmenging vakbonden : overleg vertegenwoordigers vakbonden en directie.
Resultaat : eisen ingewilligd.
Aantal werknemers : 150.
Aantal stakers : 100.
Duur van de staking : 29-6-1965.

Bedrijf : Technisch bureau voor ombouw gastoestellen (Maastricht).
Aanleiding : ---
Inmenging vakbonden : ---
Resultaat : ---
Aantal werknemers : ---
Aantal stakers : 60.
Duur van de staking : 29-6-1965 (09.00 - 12.00 uur).

VERTROUWELIJK

A G E N D A

	Datum:	Bijeenkomst:	Plaats:	Organisatie:
*	10-15 juli '65	Congres WVR.	Helsinki	Wereld Vredesraad.
*	28 juli-8 aug. 1965(?)	9e Wereldjeugdfestival.	Algiers	Wereld Fed.Dem.Jeugd en Int. Unie v. Studenten.
	sept. 1965	8e Alg.Verg.WFWO.	Boedapest	Wereld Fed.Wetensch. Onderzoekers.
	12 sept. 1965	Waarheidfestival.	Amsterdam	CPN
	16 sept. 1965	4e Int.Beroepsconf. VVI-Voeding.	Praag	Wereld Vakverbond.
	20-23 sept.1965	Intern.Symposium WFWO.	Boedapest	Wereld Fed.Wetensch. Onderzoekers.
	8-22 okt.1965	6e WVV Congres	Warschau	Wereld Vakverbond.
*	23 okt. 1965	Verkiezingsconferentie.	?	CPN
*	november 1965	Landelijke manifestatie tegen huurverhoging.	Amsterdam	CPN
	december 1965	Wereldcongres IVe Internationale	?	IVe Internationale.
	december 1965	5e Congres FIR	Boedapest	Féd.Int. des Résistants.

* nieuw c.q. aangevuld.

VERTROUWELIJK